

Acht kinderen met acht verschillende specifieke onderwijsbehoeften. Dát is de structuur-plus-groep waaraan Helma Schut lesgeeft. SBO De Súdwester in Sneek is, volgens Helma, de enige school in Friesland die zoveel individuele aandacht geeft aan kinderen met autisme.

Eerst welbevinden, dan ontwikkeling

Door Mariëlle van Bussel

Toen de directeur van SBO De Súdwester haar vroeg of ze een groep wilde opstarten voor de jongste kinderen met autisme, hoefde Helma Schut geen seconde na te denken. 'Tijdens mijn werk als leerkracht in een medisch kinderdagverblijf, waar ik ook werkte met kinderen met autisme, zag ik al dat het een hele puzzel was om voor deze kinderen een passende plek te vinden ná het kinderdagverblijf.'

Uitgeklede klassen

Voordat ze de structuur-plus-groep opzette, zoals deze groep

voor kinderen met autisme heet, werkte ze in een reguliere groep op De Súdwester. 'Allerlei kinderen zaten door elkaar, waardoor voor een aantal van hen de prikkels te heftig waren. Ik werkte al met een dagschema, pictogrammen en zoveel mogelijk voorspelbaarheid, maar voor sommigen was dat niet genoeg.'

Voor juist die kinderen is de structuur-plus-groep bedoeld. De Súdwester telt drie van deze groepen: de dino's voor de jongsten, de mammoeten voor de middenbouw en de bizons voor de bovenbouw. Uit de hele provincie komen ze naar Sneek toe, een jongetje reist zelfs ruim drie uur per dag met de taxi.

'De groepen zijn bedoeld voor kinderen met hele specifieke onderwijsbehoeften,' aldus Helma. 'Eigenlijk zijn het uitgeklede klassen. Als een kind houdt van sociale activiteiten zoals sinterklaas vieren op het schoolplein, dan is deze klas niet passend. Natuurlijk vieren wij ook sinterklaas. Deze kinderen houden ook van gezelligheid, maar op een afgestemde manier. Kinderen die genieten van activiteiten met veel prikkels en onvoorspelbaarheid, doe je tekort door ze in deze klas te zetten.'

Uitgaan van het individuele kind

Wat de structuur-plus-groep anders maakt? De groepen bestaan uit maximaal acht kinderen in plaats van de gebruikelijke vijftien op De Súdwester. De leerkracht werkt altijd samen met een onderwijsassistent. De inrichting van het lokaal is afgestemd op de rust die kinderen nodig hebben. Elk kind heeft een eigen werkplekje, afgeschermd door een eigen kast waar hun werkjes in liggen. 'Natuurlijk eten we samen aan een grote tafel, maar als een kind daar geen zin in heeft, is dat prima. Dat geldt ook voor in de kring zitten. Kinderen die alleen willen spelen, of juist met een ander, alles mag en alles kan. We begeleiden ze dan ook in het samenspelen. Hoe vraag je aan iemand of hij met jou wil spelen?'

'We gaan hier veel meer uit van het individuele kind', legt Helma uit. 'In een reguliere groep op het speciaal basisonderwijs kijk je naar wat de groep nodig heeft. Ieder kind gaat mee in de methode. Hier kijken we naar elk kind afzonderlijk. Slaat een methode niet aan, dan verzin ik iets anders. Dat vergt flexibiliteit en creativiteit.'

Helma vertelt over een meisje dat gefrustreerd van de basisschool naar de structuur-plus-groep kwam. Als ze letters zag, raakte ze in paniek. En dus besloot Helma om zelf picto-verhaaltjes te gaan maken over de hond van het meisje. 'Het meisje kreeg weer plezier in lezen en zo heb ik het uitgebouwd. Een kind moet zich eerst lekker voelen voordat het verder kan.' Of het jongetje dat altijd een plantje wil vasthouden. 'Hij wilde nooit mee naar binnen na het buitenspelen, en werd dan boos. Totdat ik zag dat hij een bloem plukte en daar rustig van werd. Sindsdien loop ik altijd nog een rondje met hem, terwijl de rest van de groep naar binnen gaat. Hij plukt dan een klavertje of een paardenbloem en neemt dat mee naar binnen.'

Durven afwijken van regels en structuren

In het begin vond Helma het weleens lastig. Maar nu weet ze dat je een kind dat dichtklapt niet hoeft aan te sporen. 'Nu weet ik dat dat geen zin heeft en dat het eerst even tot rust moet komen door bijvoorbeeld te gaan tekenen. Morgen is er een nieuwe dag en dan proberen we het weer. Ik heb geleerd om van regels en structuren af te durven wijken. Ik kijk continu wat een kind nodig heeft van mij. Ik heb acht kinderen met acht verschillende onderwijsbehoeften. Het belangrijkste is hun welbevinden, vandaaruit komen ze tot ontwikkeling.' Er is veel contact met de ouders. Gebeurt er iets thuis, dan wil Helma dat weten. Andersom ook. 'We willen voorkomen dat kinderen zich op school aanpassen en later hun frustratie er thuis uitgooien.' Elke acht weken vinden er oudergesprekken plaats om individuele doelen te bespreken en zoveel mogelijk af te stemmen op de thuissituatie. 'Zo hebben we een jongetje geleerd om in de ik-vorm over zichzelf te praten, in plaats van in de derde persoon. Thuis werkte hij daaraan én op school.'

De ouders zijn enthousiast over de structuur-plus-groepen. Zelf is Helma ook positief. 'Ik zie de kinderen hier blij zijn en zich op hun eigen niveau ontwikkelen. Voorheen liep ik ertegenaan dat ik kinderen niet kon geven wat ze nodig hadden. In deze groep kan ik dat wel. Ik heb geleerd om anders naar gedrag te kijken, wat zit erachter? Ik kan genieten van de kleine succesjes die dat oplevert.' ●

'Het heeft geen zin om een kind dat dichtklapt aan te sporen'